

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-1887/19-B

Název	Základní škola Katov, příspěvková organizace
Sídlo	Katov č. p. 11, 594 55 Katov
E-mail	zskatov@seznam.cz
IČ	75021544
Identifikátor	600130550
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Eva Hradilová
Zřizovatel	Obec Katov
Místo inspekční činnosti	Katov č. p. 11
Termín inspekční činnosti	13. – 15. listopad 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Katov, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost základní školy (dále ZŠ), školní družiny a školní jídelny-výdejny. Kromě místních žáků školu navštěvují žáci z obcí Křižínkov, Níhov, Lubné a Svatoslav.

Škola sídlí ve starší budově v klidné části obce. Vzhledem k postupnému nárůstu počtu žáků, který se od poslední inspekční činnosti zvýšil téměř dvojnásobně, byla ZŠ nucena rozšířit své prostory pro vzdělávání. V době inspekční činnosti byla realizována konečná fáze rekonstrukce přístavby, stavebně propojené s hlavní budovou školy. V aktuálním školním roce škola dosáhla nejvyššího povoleného počtu 40 žáků a z důvodu zajištění individuálního přístupu navýšila počet tříd ze dvou na tři. Žáci 1. – 5. ročníku jsou vzděláváni podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Tvořivá škola“ (dále ŠVP ZV). Z jejich celkového počtu škola eviduje pět žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), pro tři z nich vypracovala individuální vzdělávací plán.

Škola reagovala na žádosti zákonných zástupců o zřízení zájmového vzdělávání a v roce 2012 rozšířila svou činnost o školní družinu. V jednom oddělení bylo v době inspekční činnosti zapsáno 30 účastníků. Zájmové vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu. Úplata byla stanovena ve výši 50 Kč za měsíc. Provoz školní družiny je zajištěn od 11:10 do 15:30 hodin. Zájmové vzdělávání doplňují vhodně zvolené zájmové kroužky, které žákům poskytují příležitost pro rozvoj jejich talentu a jsou vedeny učitelkami nebo externími pracovníky střediska volného času.

Školní stravování škola zajišťuje na základě smluvního vztahu s Mateřskou školou Velká Bíteš. Využívá alternativní nabídku pro zlepšení stravovacích návyků žáků, je zapojená do projektů „Zkus to zdravě řešit“ (potravinová pyramida, doplňky stravy a riziko diet) a „Ovoce a zelenina do škol“ s doprovodným programem „Ochutnávkový koš“ (ochutnávka neznámých druhů ovoce a zeleniny).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále ředitelka) vychází při formulování koncepčních záměrů z dlouholeté znalosti prostředí školy a obce. Cíle, které si ve spolupráci s ostatními zaměstnanci stanovila, jsou reálné, zohledňují možnosti školy a odpovídají aktuálním trendům ve vzdělávání. Pozitivní změny jsou patrné zejména v oblasti materiálních a prostorových podmínek pro vzdělávání a rozšíření školských služeb (školní družina). Celkový styl řízení ředitelka pozitivně ovlivňuje svými organizačními dovednostmi a využitím praktických pedagogických zkušeností. Je aktivní ve vytváření předpokladů pro pozitivní klima ve škole, podporuje též spolupráci mezi pedagogickými pracovníky. Každodenní komunikace se zaměstnanci jí zajišťuje rychlý přenos informací, nastavené kontrolní mechanismy pak umožňují průběžně kontrolovat kvalitu průběhu vzdělávání. Hospitační činnost ředitelka pravidelně realizuje s jasně stanoveným cílem, vyvozuje též závěry pro zkvalitnění vzdělávacího procesu. Realizaci nastavených opatření a jejich účinnost však zpětně nekontroluje, což vyplynulo zejména z průběhu výuky matematiky a přírodovědy u starších žáků, hospitovaného Českou školní inspekcí (dále ČŠI). S pedagogickou radou projednává vedle organizačních a pedagogických záležitostí i vzdělávací výsledky žáků včetně opatření k jejich zlepšení, pedagogové se zde pravidelně zabývají i podporou žákům se SVP.

Ředitelka vytváří příznivé podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a klade důraz i na svůj profesní rozvoj. Pedagogické pracovnice se dle provozních možností školy účastní mj. seminářů a pracovních skupin v rámci projektu „Místní akční plán rozvoje vzdělávání Tišnov II“. Získané poznatky a zkušenosti si sdělují při denní neformální

komunikaci, na jednáních pedagogické rady a až na výjimky je dokáží v průběhu vzdělávání dobře uplatnit.

Poradenské služby ve škole dobře zajišťuje školní poradenské pracoviště. Jeho členky aktivně spolupracují se školskými poradenskými zařízeními a zákonnými zástupci žáků, domlouvají se s nimi na postupech při odstraňování zjištěných potíží při vzdělávání. V rámci realizace podpůrných opatření škola vypracovala pro žáky se SVP individuální vzdělávací plány, poskytuje jim pedagogickou intervenci a předmět speciálně pedagogické péče. V souladu s doporučením školských poradenských zařízení vyučující žáky v písemnostech zohledňují. Při hospitační činnosti ČŠI však dostatečně neuplatňovaly diferenciaci úkolů a činností podle aktuálních potřeb těchto žáků.

V rámci předcházení rizikového chování žáků škola pořádá vhodné aktivity přiměřené věku žáků (přednášky policie, hasičů, dopravní výchova, programy k podpoře zdravého životního stylu aj.). Cílené zařazování preventivních témat do vzdělávání bylo též pozorováno při hospitační činnosti ČŠI. Díky účinné preventivní strategii se škola téměř nepotýká s výchovnými problémy. Ojedinelé problémové chování žáků se daří včas podchytit a bezprostředně řešit v kolektivu třídy. Pro vzdělávání žáků zajišťuje škola též bezpečné materiální prostředí. Prostory školy, běžně přístupné žákům, byly v době inspekční činnosti z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví vhodně zajištěny bezpečnostním (čipovým) systémem a ve vztahu k žákům v nich nebyla zjištěna žádná zjevná rizika.

Škola ve spolupráci se zřizovatelem postupně zlepšuje své materiální podmínky. Prostředky ICT techniky byly zmodernizovány (dataprojektor, interaktivní tabule, žákovské a učitelské notebooky a pevné počítačové stanice, wifi připojení), v průběhu hospitační činnosti ČŠI však nebyly vyučujícími ani žáky využity. Žákům jsou aktuálně k dispozici tři podnětně vybavené učebny s novým, výškově stavitelným nábytkem a koberci pro relaxační a vzdělávací činnosti. Žáci mohou své výtvarné práce a výstupy z projektů prezentovat ve vnitřních interiérech školy a spolupodílet se tak na estetickém a podnětném prostředí pro vzdělávání. Školní družina nemá pro svoji činnost vlastní prostory, využívá školní jídelnu a kmenovou třídu, což se nepříznivě promítá do organizace zájmového vzdělávání. Uvedená prostorová omezení ředitelka řeší, v přístavbě budovy školy vznikne pro činnost školní družiny samostatná herna.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Škole se převážně daří naplňovat cíle stanovené v ŠVP ZV, který vychází z filozofie Tvořivé školy - učit žáky prožitkem, objevováním a souvislostmi v pozitivně laděném prostředí. Pouze výjimečně nebylo uplatňováno činnosti a prožitkové učení, žákům nebyly vytvářeny dostatečné podmínky pro samostatné objevování a experimentování. Organizace vzdělávání se řídí rozvrhem hodin, v souladu se ŠVP ZV vyučování v některých dnech probíhá v blocích, v nichž dochází k prolínání dvou vyučovacích předmětů s operativní možností zařazení přestávky podle potřeb žáků.

Hospitovaná výuka probíhala v klidné pracovní atmosféře. Vztah mezi vyučujícími a žáky navozoval atmosféru rodinného zázemí, byl založen na vzájemné přirozené interakci a respektu. Důsledné vyžadování dodržování nastavených sociálních a komunikačních pravidel přispívalo k vytváření pracovní pohody. Během společných aktivit se žáci dokázali domluvit a spolupracovat. Učivo bylo vždy diferencováno podle jednotlivých ročníků a převážně i podle potřeb žáků. K jeho osvojení vyučující až na výjimky využívaly různorodé činnosti metody (problémové a prožitkové učení, dramatizaci, didaktické hry, názorně demonstrační metody aj.), méně však vytvářely podmínky pro kooperaci žáků. Často zařazovaly mezipředmětové vztahy, upozorňovaly žáky na souvislosti s reálnými situacemi každodenního života. Názornost výuky podporovaly množstvím učebních

pomůcek a materiálů, naopak didaktická technika (včetně prostředků ICT), která by přispěla k obohacení vzdělávacího obsahu a zvýšila atraktivitu učiva, využita nebyla. Příležitosti ke zlepšení lze též spatřovat v práci s výukovými cíli a účelném zhodnocení jejich dosažení v závěru vyučovacích hodin, stejně jako ve vedení žáků k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení.

Čtenářská gramotnost byla zdařile rozvíjena v *českém jazyce* při práci s literárním textem, při níž byli žáci vedeni k aktivnímu naslouchání, ke kladení otázek, vyjadřování svých názorů a vyhledávání použitých jazykových prostředků. I mladší žáci dokázali číst s náležitou intonací a s použitím výrazu. Herní a sociálně komunikační dovednosti prokázali při dramatizaci pohádkového příběhu, který si sami zinscenovali, předvedli a poté jeho provedení též kriticky zhodnotili. Při psaní vyučující dbala na správné sezení a držení psacího náčiní, před psáním samotným však ne vždy zařadila uvolňovací cviky pro lepší zvládnutí jemné motoriky. Snahou vyučující v *anglickém jazyce* bylo získat zájem žáků o cizí jazyk. Prostřednictvím her, písniček a autentických učebních pomůcek si žáci osvojovali jednoduchou slovní zásobu. Uměli reagovat na běžné komunikační situace, vedli jednoduchý dialog, byli důsledně vedeni k upevnování správné výslovnosti. Výuka *matematiky* u mladších žáků účinně podporovala matematickou gramotnost díky vytváření prostoru pro objevování nových poznatků v návaznosti na již nabyté znalosti a díky dostatečné opoře v názornosti. K relaxaci a rozvoji pracovních kompetencí žáků přispěla v *pracovních činnostech* výroba dekorací se zimní tematikou. Žáci udržovali čistotu pracovního prostředí, dokázali pracovat podle návodu, zručně a bezpečně zacházeli s pracovními pomůckami. Ve výuce *hudební výchovy* rozvoj hudebních dovedností žáků podporovalo zařazení instrumentálních činností jako doprovodu lidových i umělých písní a koled pomocí hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře.

Rezervy byly shledány ve výuce *matematiky* a *přírodovědy* u starších žáků, která nevycházela z cílů činnostního učení, deklarovaných v ŠVP ZV, a jen málo respektovala specifika vzdělávání žáků prvního stupně ZŠ. Výuka byla jednotvárná, převažovaly stereotypní činnosti bez zařazení relaxačních chvil. Žákům byly předkládány hotové poznatky, chyběly aktivity na samostatné uvažování, objevování a experimentování. Nejen z průběhu výuky, ale z i písemností žáků bylo zřejmé, že jen zřídka bylo zařazováno problémové učení či úkoly rozvíjející logické myšlení. Materiální podpora výuky byla nízká, žáci většinou pracovali s učebnicí, sešitem či pracovním listem.

Kvůli prostorovým omezením neměli žáci ve školní družině vhodné podmínky k relaxaci po obědě. V této době zůstávali ve školní jídelně, kde jim v rámci odpočinkové činnosti vychovatelka četla z knihy. Započaté hry a probíhající činnosti museli přerušovat, popř. ukončovat a následně se přesunovat do jiných prostor. Uvedené nedostatky vyvažoval klidný, empatický přístup vychovatelky k žákům a pohodová atmosféra, která plynula z vyžadování dohodnutých pravidel chování. Žáci měli možnost rozvíjet při společných hrách své komunikativní dovednosti, diskutovali k daným tématům a učili se naslouchat druhým. V průběhu zájmových aktivit vychovatelka vzdělávání přiměřeným způsobem usměřňovala, podporovala vzájemnou spolupráci mezi žáky, nabízela jim možnost volby činností a respektovala jejich zájmy. Prostorové nedostatky kompenzovala v případě příznivého počasí vycházkami do okolí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pro zjišťování výsledků vzdělávání žáků má škola vytvořeny standardní hodnotící nástroje, využívá ústní a písemné zkoušení, praktické ověřování žákovských dovedností, sleduje připravenost na vyučování aj. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, stanovená ve školním řádu, pedagogické pracovnice převážně dodržují. Kontrolou žákovských knížek

bylo zjištěno, že ojediněle při klasifikaci používají mezistupně a znaménka „-, +“, která nemají v dokumentu oporu. Zákonní zástupci jsou o výsledcích vzdělávání žáků souhrnně informováni na třídních schůzkách, konzultačních hodinách, akcích organizovaných školou i pravidelně prostřednictvím žákovských knížek. Výsledky vzdělávání žáků za minulý školní rok byly velmi dobré. Z celkového počtu 36 žáků prospělo 34 žáků s vyznamenáním a dva prospěli, nikomu nebyl udělen snížený stupeň z chování. Průměr zameškaných hodin na žáka byl za loňský školní rok 57 hodin. V případě, že u některého z žáků dojde ke zvýšení absence, škola situaci okamžitě řeší se zákonnými zástupci. S neomluvenou absencí se škola díky vhodně nastaveným opatřením nepotýká. Komerční testy umožňující porovnávání výsledků žáků na celostátní úrovni aktuálně škola nevyužívá, údaje získanými z testování ČŠI se systematicky nezabývala. Také získávání informací o adaptaci žáků a celkové úrovni jejich připravenosti k navazujícímu vzdělávání na druhém stupni ZŠ je realizováno pouze neformální cestou, bez souhrnných závěrů. Nadání žáků škola podporuje zejména formou zájmových kroužků, popř. ojedinělým zapojením do soutěží a olympiád („Matematický klokan“, výtvarná soutěž „Povodí Moravy“, sportovní soutěže).

Při hodnocení průběhu vzdělávání bylo zjištěno, že žáci umí podle své úrovně využívat získávané kompetence, znalosti a dovednosti. Dobrých výsledků dosahovali zejména v kompetencích sociálních, občanských a komunikativních, dále ve čtenářské, jazykové (anglický jazyk) a sociální gramotnosti. Pomocí projektů byla kvalitně podporována jejich přírodovědná gramotnost. Žáci se účastnili aktivit pořádaných střediskem ekologické výchovy „Ostrůvek“, navštěvovali okolní farmy, sbírali papír, třídili odpad. Pravidelně se zapojovali do celorepublikového projektu „72 hodin“ (sběr odpadků), využívali besed mysliveckého sdružení.

Škola aktivně rozvíjí všestrannou partnerskou spolupráci. Jejimi stěžejními partnery jsou zákonní zástupci, kteří o činnost školy projevují zájem, podporují ji drobnými materiálními dary a účastní se akcí, které škola pořádá. Pozitivem je též přirozené zapojování prarodičů do života školy. Se zřizovatelem škola organizuje různé kulturní akce a vytváří tím vhodné příležitosti pro rozvoj občanských kompetencí u žáků. Kvalitu vzdělávání příznivě ovlivňují kontakty se spolky a organizacemi (hasiči, myslivci, knihovna, aj.) i okolními školami při organizaci sportovních a kulturních akcí i soutěží.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2012 došlo k téměř dvojnásobnému navýšení počtu žáků, v návaznosti na to se zvýšil počet tříd ze dvou na tři a rozšířil pedagogický sbor.
- Škola rozšířila svou činnost o školní družinu.
- Bylo zřízeno školní poradenské pracoviště.
- Ředitelka za podpory zřizovatele postupnou modernizací materiálně-technického vybavení zlepšila podmínky pro vzdělávání žáků a realizuje kroky vedoucí k výraznému zlepšení prostorových podmínek školy.

Silné stránky

- Vstřícné klima školy rodinného typu mělo dobrý vliv na pohodu žáků, jejich ukázněné, slušné chování a přirozené dodržování komunikačních i sociálních pravidel.

- Pomocí projektů a aktivit v oblasti environmentální výchovy se škole daří dobře rozvíjet přírodovědnou gramotnost žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Průběh vzdělávání v matematice a přírodovědě u starších žáků nevycházel z cílů deklarovaných ve Školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání a málo respektoval specifika vzdělávání žáků prvního stupně základní školy.
- K podpoře názornosti a pro obohacení vzdělávacího obsahu nebyla při výuce využita didaktická technika.
- Ve výuce nebylo uplatňováno sebehodnocení, které by umožňovalo žákům vyhodnotit vlastní pokrok vzhledem ke stanovenému vzdělávacímu cíli.
- Škola zjišťuje výsledky vzdělávání žáků, ale dále s nimi systematicky nepracuje.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Podpořit kontrolní systém vedení školy ve vztahu k přijatým opatřením ve vyučovacím procesu.
- Při vzdělávání žáků častěji zařazovat kooperativní formy práce, využívat didaktickou techniku, dále se zaměřit na práci s výukovými cíli a promyšlené shrnutí učiva v závěru vyučovacích hodin, u žáků cíleně rozvíjet dovednosti spojené se sebehodnocením a vzájemným hodnocením, diferencovat učivo podle potřeb žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Zkvalitnit průběh vzdělávání v matematice a přírodovědě u starších žáků a vytvořit tak žákům lepší příležitosti v konkurenčním prostředí na druhém stupni základní školy.
- Při hodnocení žáků důsledně dodržovat pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, stanovená ve školním řádu.
- Nastavit objektivní systém zjišťování výsledků vzdělávání založený na využívání externího hodnocení.
- Ve školní družině zajistit žákům vhodné podmínky k relaxaci a odpočinku po vyučování.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení – tisk ze dne 6. listopadu 2019
2. M3 Výkazy o základní škole podle stavu k 30. 9. 2019 ze dne 2. října 2019

3. Z-2-01 Výkaz o školní družině – školním klubu podle stavu k 31. 10. 2019, Školní družina ze dne 6. listopadu 2019
4. Z-017-01 Výkaz o činnosti zařízení školního stravování podle stavu k 31. 10. 2019 Školní jídelna - výdejna ze dne 6. listopadu 2018
5. Povolení výjimky z nejnižšího počtu žáků od zřizovatele schválené na usnesení zastupitelstva obce ze dne 3. září 2019
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Tvořivá škola“ platný od 3. září 2007 včetně dodatků 1, 2, 3
7. Školní řád účinný od 3. září 2018, aktualizovaný dne 14. listopadu 2019
8. Organizační řád školy ze dne 3. září 2017, Provozní řád zpracovaný pro ZŠ ze dne 1. listopadu 2016
9. Plán práce ZŠ Katov – školní rok 2019/2020 ze dne 2. září 2019
10. Hospitační záznamy vedené od školního roku 2018/2019
11. Záznamy z jednání pedagogických rad vedené od školního roku 2018/2019
12. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání všech pedagogických pracovníků, osvědčení ze vzdělávacích akcí vedená od školního roku 2018/2019
13. Rozvrhy hodin jednotlivých tříd ve školním roce 2019/2020
14. Třídní kniha vedená ve školním roce 2019/2020 (3 ks)
15. Žákovské knížky, notýsky žáků 1. ročníku, písemnosti žáků (vzorek)
16. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2019/2020 včetně individuálních vzdělávacích plánů
17. Program poradenských služeb pro školní rok 2019/2020, Minimální preventivní program ze dne 3. září 2019
18. Školní matrika v tištěné podobě (třídní výkazy a katalogové listy) vedená ve školním roce 2019/2020
19. Zápisy ze schůzek školské rady a třídních schůzek vedené od školního roku 2018/2019
20. Výsledky testování České školní inspekce
21. Školní vzdělávací program pro školní družinu ZŠ Katov, příspěvková organizace ze dne 3. září 2012
22. Vnitřní řád školní družiny ze dne 2. září 2019
23. Přehled výchovně vzdělávací práce – třídní kniha školní družiny (1 ks) vedená ve školním roce 2019/2020
24. Zápisní lístky do školní družiny (30ks)
25. Výroční zpráva školy za školní rok 2018/2019 ze dne 2. září 2019
26. Dokumentace ke kontrole zajištění BOZ žáků
27. Dokumentace k hodnocení finančních podmínek školy
28. Dokumentace ke kontrole školního stravování: Smlouva o zabezpečení školního stravování uzavřená s Mateřskou školou Velká Bíteš dne 15. června 2012 včetně příloh, Vnitřní řád školní jídelny ze dne 2. září 2019
29. Inspekční zpráva č. j. ČŠIB-1129/12-B ze dne 12. října 2012

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Markéta Šustrová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Markéta Šustrová v. r.

Ing. Lenka Skotáková, školní inspektorka

Ing. Lenka Skotáková v. r.

Ing. Vladimír Holuša, kontrolní pracovník

Ing. Vladimír Holuša v. r.

V Brně 3. prosince 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Eva Hradilová, ředitelka školy

Mgr. Eva Hradilová v. r.

V Katově 19. prosince 2019